

УДК 616-022.7;616,9

ПРОБЛЕМИ ВІЛ-ІНФЕКЦІЇ ТА СНІДУ: СУЧАСНИЙ ПОГЛЯД

ВІЛ-інфекція і СНІД. Монографія. В. М. Запорожан, М. Л. Аряєв.
Київ, Здоров'я, 2003, 624 с.

ВІЛ-інфекція та СНІД є однією з найактуальніших медичних і соціально-економічних проблем в Україні. Поширеність цього захворювання серед дорослого населення становить 1 %. Це найбільший показник в Європі. Несприятливі тенденції розвитку епідемії з широким охопленням усіх груп населення потребують привернути увагу до цієї проблеми лікарів усіх спеціальностей.

Монографія В. М. Запорожана і М. Л. Аряєва «ВІЛ-інфекція і СНІД» є першим в Україні виданням, що охоплює в повному обсязі все різноманіття аспектів проблеми ВІЛ-інфекції. Книга призначена для лікарів-інфекціоністів, терапевтів, акушерів-гінекологів, педіатрів, сімейних лікарів, організаторів охорони здоров'я, лікарів-інтернів, а також студентів вищих медичних навчальних закладів III–IV рівнів акредитації.

Монографія базується на особистому досвіді авторів із профілактики ВІЛ-інфекції та ведення хворих. До неї включено результати україно-греко-нідерландського проекту TACIS LIEN № 97-2016 «ВІЛ/СНІД. Лікування і профілактика в Одеському і Миколаївському регіонах України», проекту організації «Лікарі без кордонів — Голландія» «Ведення і підтримка людей, що

живуть із ВІЛ/СНІДом», проєктів ЮНІСЕФ і Американського міжнародного союзу охорони здоров'я (АІНА) з профілактики вертикальної трансмісії ВІЛ-інфекції. Автори брали участь у конгресах, з'їздах, конференціях, практичних тренінгах у США, Нідерландах, Греції й Україні, що забезпечило доступ до сучасних інформаційних технологій і сприяло удосконаленню професійних знань, умінь і навичок. Поява монографії «ВІЛ-інфекція і СНІД» є закономірним продовженням циклу робіт, присвячених профілактиці вертикальної трансмісії ВІЛ і веденню дітей, народжених ВІЛ-інфікованими жінками. Позитивного відгуку в Україні та інших країнах СНІД набула монографія за редакцією В. М. Запорожана і М. Л. Аряєва «ВІЛ-інфекція в перинатології», яка вийшла друком у 2000 р. Навчальні посібники МОЗ України «Попередження трансмісії ВІЛ від матері до дитини» і «Догляд та підтримка дітей, народжених ВІЛ-інфікованими жінками», створені за підтримки дитячого фонду ООН ЮНІСЕФ, стали базою для успішного впровадження програм профілактики ВІЛ-інфекції в Україні.

Монографія складається з 9 глав, кожна з яких закінчується списком літератури, і 5 додатків. Викладені у I главі за-

гальні питання ВІЛ-інфекції є базою для розуміння методів діагностики та закономірностей клінічних проявів і перебігу ВІЛ-інфекції. У главах «Опортуністичні інфекції» та «Органи і системна патологія у хворих на СНІД» повно і в класичній послідовності (етіологія, патогенез, патоморфологія, клініка, діагностика, лікування) подано основні прояви ВІЛ-інфекції та СНІД-індикаторних захворювань.

Глава «Ведення ВІЛ-інфікованих» містить докладну інформацію, що відповідає законодавству України і нормам міжнародного права. Особливу увагу приділено питанням консультування в зв'язку з тестуванням на ВІЛ, організації медичної допомоги і диспансерного спостереження ВІЛ-інфікованих. Основу сучасного ведення ВІЛ-інфікованих становить високоактивна антиретровірусна терапія, досвіду застосування якої поки що немає в Україні. Тому подана у монографії докладна інформація про препарати, схеми лікування, а також сучасні технології контролю ефективності лікування та резистентності до лікарських препаратів може бути основою для успішного застосування антиретровірусної терапії.

Важливою частиною ведення ВІЛ-інфікованих, безсумнівно, є специфічна і неспецифі-

на профілактика опортуністичних інфекцій. Великий інтерес викликають питання психологічної підтримки ВІЛ-інфікованих та їхніх близьких, альтернативної і нетрадиційної терапії, симптоматичного лікування і ведення хворих у термінальний період.

У цілковитій відповідності з темпами поширення епідемії ВІЛ-інфекції в загальній популяції росте кількість випадків захворювання у жінок репродуктивного віку, що порушує багато проблем, пов'язаних із профілактикою передачі ВІЛ від матері до дитини, а також подальшого ведення дітей, народжених ВІЛ-інфікованими жінками. Тому особливо актуальною є інформація, викладена у главах «ВІЛ-інфекція у

жінок» і «ВІЛ-інфекція у дітей».

Епідемічне поширення ВІЛ-інфекції є джерелом етичних і юридичних проблем, що стосуються не тільки кожної людини та взаємин між людьми, а й інтересів держави. Тому питання, викладені в главах VIII «Біоетичні та юридичні проблеми ВІЛ-інфекції» і IX «Профілактика ВІЛ-інфекції», викликають великий інтерес у читачів.

Безумовним достоїнством монографії є багатий ілюстративний матеріал, поміщений на кольоровій укладці. Додатки містять корисну і важливу інформацію, що стосується законодавчої бази, яка регламентує державну політику і медичні аспекти ВІЛ-інфекції,

повну характеристику лікарських препаратів, що використовуються для її лікування.

Монографія В. М. Запорожана і М. Л. Аряєва «ВІЛ-інфекція і СНІД» є надзвичайно актуальним, своєчасним виданням, що відкриває доступ лікарям України до невідомої раніше інформації, допомагає проводити на сучасному рівні діагностику ВІЛ-інфекції, організувати профілактичні кампанії, здійснювати профілактику перинатальної передачі захворювання і лікування хворих.

**Керівник Українського
центру СНІДу,
заслужений діяч науки
і техніки України,
проф. А. М. Щербинська**

НА ТЕРЕНАХ ПОДВИЖНИЦЬКОЇ ПРАЦІ

**До 85-річчя академіка
Бориса Євгеновича ПАТОНА**

Двадцять сьомого листопада 2003 року виповнилося 85 років з дня народження президента Національної академії наук України академіка Бориса Євгеновича Патона.

Б. Є. Патон — видатний учений світового значення в галузі зварювання, металургії і технології металів. Він — автор багатьох основоположних досліджень і створених на їх основі високих технологій, талановитий науковець, видатний державний і громадський діяч. Йому притаманна над-

звичайна здібність передбачати перспективні тенденції розвитку науки, які відіграють вирішальну роль на певному етапі науково-технічного прогресу.

Борис Євгенович Патон продовжив справу, розпочату його батьком, одним із найвидатніших учених свого часу, засновником Інституту електрозварювання академіком Є. О. Патоном, ідеї якого він творчо розвинув і досяг нових вершин у науці.

Впродовж 50 років ювіляр очолює всесвітньо відомий академічний Інститут електрозварювання ім. Є. О. Патона. Під його керівництвом і при його безпосередній участі в Ін-

титуті проведено фундаментальні дослідження і досягнуто значних результатів у розробці прогресивних технологій нерознімного з'єднання й обробки металів та неметалів за різних умов у різних середовищах.

Фундаментальні дослідження Б. Є. Патона та його учнів у галузі взаємодії зварювальних джерел нагрівання з розплавленим металом заклали базу для створення нової галузі металургії — спеціальної електрометалургії.

Академік Б. Є. Патон першим у світі розпочав дослідження з використання зварювальних процесів у космічній технології, виконаних космо-